

**РЕШЕНИЕ
11.07.2022 елның**

**КАРАР
№ 11**

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Чукмарлы авыл жирлеге Советының
«Ритуаль хезмәтләр оештыру, жирләү һәм
зиратларны карап тоту турындагы
нигезләмәне раслау турында»
2013 елның 4 октябрендәге 12а номерлы
карага үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә жирле дәүләт үзидарәсен оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Жирләү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон, 2022 елның 18 апрелендәге 02-07-01/2022 номерлы Сарман района прокуратурасы протесты нигезендә Чукмарлы авыл жирлеге Советы карап итте.

1. Сарман муниципаль районаның Чукмарлы авыл жирлеге башкарма комитетының «Ритуаль хезмәтләр оештыру, жирләү һәм зиратларны карап тоту турындагы нигезләмәне раслау турында» 2013 елның 4 октябрендәге 12а номерлы карагына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) түбәндәге эчтәлекле 4.1 статья ёстәргә:

«4.1. Жирләү тәртибе

4.1.1 Жирләү - кешенең үлеменнән соң, аның ихтыярын исәпкә алыш, санитар һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә гәүдәне (өлешләрне) күмү буенча йола гамәлләре.

4.1.2. Үлгән (һәлак булган) кешене авыл жирлеге территорииясендә жәмәгать зиратларында: Рангазар авылы, Рантамак авылы, Бал-Тамак авылы зиратларында күмү эшләре башкарыла.

4.1.3 Үлгән (һәлак булган) кешене жирләү, үз ёстенә жирләү бурычын алган зат тарафыннан шәхесен таныклый торган паспорт яисә башка документ күрсәтелгәндә, ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән үлем турындагы таныклык нигезендә башкарыла.

4.1.4. Жәмәгать зиратларында жирләү дини, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм традицияләрне исәпкә алыш башкарылырга мөмкин. Жәмәгать зиратларда аерым, тугандаш жирләүнен аерымланган жир кишәрлекләре (зоналары) каралган. Жирләүнен башка төрләре каралмаган.

4.1.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә бушлай бирелә торган жир зурлығы үлгән кешене жирләү өчен бирелгән жир кишәрлекенең шул ук участогында үлгән ир (хатын) яисә янын туганын жирләүне гарантияләү өчен жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

4.1.6. Жирләү өчен түләүсез бирелә торган жир участокларының зурлығы:

Жир участокларының зурлығы

Күмү төре	Озынлығы, м	Киңлеге, м	Мәйданы, кв.м
Аерым жирләү	2,3	1,4	3,5
2 кешегә тугандаш жирләү	2,3	2	4,6
3 кешегә тугандаш жирләү	2,3	3	6,9
Мәет көле салынган урнаны күмү өчен	1	0,8	0,8
2 кешегә гайлә жирләү	2,3	2	4,6
3 һәм аннан да күбрәк кешегә гайлә жирләү	2,3	6	13,8

Аерым жирләү - ире (хатыны), туганнары(балалар, ата-аналар, уллыкка алышыннан, уллыкка алучылар, бертуганнар һәм бертуган апалары-абыйлары, оныклары, бабалары, әбиләре), үлүченең (һәлак булучының) законлы вәкилләре яисә үлүченең (һәлак булучының) күмелүен үз өстенә алган башка туганнары (алга таба шулай ук - үз өстенә күмү бурычын алган зат), туганнары яки гайлә күмү турында, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән, яки ире (хатыны), янын туганнары, яки башка туганнары булмаган, яки законлы вәкил яки аларны күмүне гамәлгә ашыру мөмкин булмаганда хәбәр итеп мәгән ялғыз гражданнары, гражданнары күмү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган күмү урыннары.

Тугандаш жирләү – мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәрхүмнең хатыны яки янын туганы күмелүне гарантияләнгән. Тугандаш күмү урыннары турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә, яғни башкарма комитетка тугандаш жирләү урынын бирү турындағы гариза белән бирелә.

Гайләле (ыруглы) жирләү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән туганнарны күмү өчен жирләү урыннары. Гайлә (ыруг) күмү урыннарын турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә дә, булачак күмүләргә дә бирелә.

4.1.7. Каберләр арасы озын якларда кимендә 1 метр булырга тиеш, кыскасы - 0,5 метр. Кабернең озынлығы 1,8 м, киңлеге - 0,7 м, тирәнлеге - 1,5 м булырга тиеш. Үлгән балаларны күмгәндә каберләрнең зурлығы тиешенчә киметелергә мөмкин.».

2) түбәндәге әчтәлекле 4.2 статья өстәргә:

«4.2. Кабер өстендәге корылмалары урнаштыру һәм аларны карап тоту.

4.2.1. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм зиратлардагы коймаларны урнаштыру бары тик бирелгән урыннар чикләрендә генә рәхсәт ителә. Урнаштырылган кабер корылмалары (кабер ташларын) һәм коймалар күмелгән

урыннар чикләреннән чыга торган яки күршеләргә чыгып торган өлешләр булырга

тиеш түгел. Кабер өстендәге корылмаларның биеклеге 1,8 метрдан артмаска, койма - 1 метрдан артмаска тиеш.

4.2.2. Кабер өстендәге корылмаларда (кабер ташларда) язулар бу урында үлгәннәр турындагы мәгълүматлар дөреслеккә туры килергә тиеш.

4.2.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә, күрше жирләү урынинарының сакланышына куркыныч тудыручи иске дип билгеләнгән тәртиптә тану очракларыннан тыш, кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми.

4.2.4. Кабер өстендәге корылмалар төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренең тиешле таләпләрен үтән билгеләнә.

4.2.5. Гражданнар (бешмалар) урнаштырган кабер өстендәге корылмалар (кабер ташы, чәчәклек h.б.) аларның милке булып тора.

4.2.6. Авыл жирлеге Башкарма комитеты кабер өстендәге корылмалар өчен матди жаваплылық тотмый.

4.2.7. Кабер өстендәге корылма булмаганда һәм каберлекне карау һәм күмү турында белешмәләр булмаганда, соңғылары законнарда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.».

2. Элеге каарны «Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлекенең рәсми сайтында <https://sarmanovo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырырга.

3. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

ТР Сарман муниципаль районы
Рангазар авыл жирлеге
Советы рәисе

А.Р. Шарипова

✓ ✓